

ségeink azonban behatároltak. (Pl. a kölcsön videofelvevő.) Egy nagyobb tempójú technikai haladás tenné azt lehetővé, hogy a pedagógiai lehetőségeket, amely a videóban rejtőzik, jól ki tudjuk használni.

Irodalom

Bakonyi István: Film – video – nyelvóra, Pedagógiai Technológia 1989/3.

Szűcs Anna: Magyar Évszázadok, Pedagógiai Technológia 1989/3.

LENGYEL ZOLTÁNNÉ

Természettudományok tanítása videoval

Kevesen tudják, hogy a természettudományok oktatásához megközelítően már száz műsoros kazetta áll a tanárok rendelkezésére. A Televideo Kiadó kínálatában megtalálhatók ezek között a különböző korosztályokhoz szóló és iskola típusokhoz kapcsolódó műsorok. Fellelhetünk továbbá olyan produkciókat, amelyek az egyes tudományágak (biológia, fizika, kémia) elveit, alapvető tanításait mutatják be szemléletesen; és vannak olyan műsorok, amelyek komplex szemlélettel elemzik a természet jelenségeit. Külön érdemes felhívni a figyelmet a nem szorosan természettudományokhoz tartozó, de idekapcsolódó, érdekes matematikai műsorokra. Részben a biológiai műsorokhoz kapcsolódnak az egészségnevelést szolgáló felvételek.

Csaknem valamennyi műsor erőssége a szemléletes megelevenítés. Számos olyan kísérletet, gyakorlati alkalmazást láthatnak a tanulók, amelyeket a legjobban felszerelt iskolák sem tudnak bemutatni. Nem egy film a tanulmányi kirándulás közvetlen élményét viszi el olyan helyekre, ahol erről különben le kellene mondani. Az is hatalmas érték, hogy a műsorok előadói között feltűnnek a magyar tudomány olyan kiválóságai, mint Öveges József, Szentágothay János, Balogh János, Czeizel Endre és mások. Így ezek a műsoros kazetták jelentős érzelmi élménnyel is gazdagítják nézőiket.

Üdvözlendő fejlemény, hogy a kínálatban egyre nagyobb mértékben szerepelnek a külföld legismertebb alkotói. Említsük példaként a eurovíziós országok összefogásával készült Mese az élet rejtett csodáiról c. ragyogóan szellemes biológiai rajzfilmsorozatot, amely hat kazettán jelent meg, vagy a Te, és a szíved c. amerikai oktatófilmet, amely az emberi szívet mutatja be látványos fényképezéssel.

Igaz, hogy plusz terhet vállal az a tanár, aki felkészülése során megtekint a munkájához éppen kapcsolódó műsoros kazettát, és kijelöli azokat a részeket, amelyeket az osztályban mozgó-, vagy állóképen egyszer, vagy több alkalommal be akar mutatni. Bizonyos gondot jelent a képmagnó és tévékészülék helyes beállítása is. De ezerszeresen megtérül a fáradtság a tanulók érdeklődésében, amelyet mindenek előtt a vizuális élmény vált ki a nehéz összefüggések megértésénél, törvényszerűségek fölismerésénél. Ezért állítjuk, a video ma a tanár nélkülözhetetlen segítő eszköze iskolai munkájában.

Most pedig megpróbálunk átfogó képet adni a rendelkezésre álló (megrendelhető) műsoros kazettákról.

- Fizika:** *Képes Fizika I. (6. osztályosoknak)
Képes Fizika II. (7. osztályosoknak)
Képes Fizika III. és IV. (8. osztályosoknak)
Fizika (Minden iskolatípusnak – Készült az OOK gondozásában)
Fizikai kísérletek (Termodinamika – rádióaktivitás)
Öveges József kísérletei*
- Kémia:** *Kémia I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. Általános iskoláknak ajánlott. (A filmek többsége az OOK gondozásában készült.)
Szerkezet és funkció
(Kolloidok és más diszperz rendszerek)
Általános iskolák felső tagozatának.*
- Biológia:** *Biológia I. II. (Általános iskoláknak.) Készítette az OOK.
Biológia 8. osztály (Evolúció, Emberré válás)
Az emberi test I. II. III. Dr. Szentágothay János előadásorozata.
(Felső tagozat, középiskolák számára)
Testünk (rajzfilm) (Alsó tagozatosoknak)
Állatok az Alföldön (Túzok, őz)
Az állatok viselkedése (Minden tagozatnak ajánlható.)
Gombák, halak, kétélűek (A MAFILM NTOS filmjeiből.)
Rovarok és más állatok (Hangyák, éticsiga, denevér, őz, vaddisznó) A MAFILM NTOS filmjeiből.
Mese az élet rejtett csodáiról I. II. III. IV. V. VI.
(Francia rajzfilmsorozat.) (Minden iskolai fokozathoz.)
Te és a szíved I. II.
(Amerikai oktatófilm) (Felső tagozat és középfokú iskoláknak.)
A természet válaszol Dr. Frenyó Vilmos
növényélettani, és növény szerkezetani jelenségekről.*

Komplex megközelítésű természettudományos műsorok:

- Egyensúly a természetben (Bükk hegység) Felső tagozatok ökológiai ismereteihez.)
Élő múzeum (Szalajkavölgy, Közlekedési múzeum, Ásványok és kőzetek világa)
Felső tagozat – középfokú iskolák.
Földrajz I. (Csillagok, Naprendszer, Vulkánok, Óceánok, stb.) Felső tagozat – középfokú iskolák.
Kölcsönhatások (Mechanikai, mágneses, kémiai, fény és hő, elektromos) A 3. osztályosok környezetismereti anyagához.*

A megsebzett bolygó I. II. III. Dr. Balogh János – Rácz Gábor a földgolyót átfogó környezetvédelmi filmsorozata.

Még megmenthető (Gyermekeknek szánt környezet- és természetvédelmi sorozat.)

TV-Egyetem I. II. (Csillagvilág, az életkutatás új eredményei.)

Technika (Anyag, fa, papír, kövek, kötél tulajdonságairól.) Alsó tagozatosoknak.

A Hármas csatorna modern szemléletű természettudományos műsorai alapján készült műsoros kazetták:

Emberlesben (Gondolkodnak-e az állatok? Az emberi viselkedés.) Csányi Vilmos etológus műsora.

Evolúció I. II. (Káosz és kozmosz, a "Bing Bang", Az emberelvű Univerzum, Az ózonpajzs alatt, A gondolkodó anyag, A világfalu.)

Az idő (A biológiai óra, időmérés, időszámítás, a természettudományok és az idő)

Látni a láthatatlant (Ultrahang, száloptika, hőfénykép.)

Sci-fi I. II. (Robotok, űrhajózás, Sci-fi és a művészetek, titkok és fantázia.)

Az egyetemi felvételre előkészítő speciális műsorok:

Oldjuk meg: Matematika, Tizenöt feladattípus megoldásával.

Fizika – Biológia: Orvostudományi egyetemek írásbeli feladataira készít elő.

Matematika

Dienes professzor játéka (A matematika nyelve, Triádok, Királykresz, Abraka-dabra.)

Gyurmatek (Amimációs film az általános iskolai matematika oktatáshoz.)

Matematika I. (Sorozatok, Függvénytranszformációk, prímszámok, pontthalmazok.) Általános iskoláknak.

Matematika II. (Forgástestek, kúp, henger, gömb, körgyűrű, axiomatizálás a gömbön I. II.) Középiskoláknak ajánlott.

SI (Systeme Internationale) A rajzfilmsorozat az új Nemzetközi Mértékegységrendszert mutatja be.

Részletesebb adatokat tartalmaz a fenti műsokrokról a Televideo Katalógusa, amely a márkaboltjainkban megszerezhető. Kérésre postán is elküldjük.

Kérésével és kérdéseivel, kérjük forduljon a Televideo Kiadóhoz. (1096 Bp., Lenhos-sék u. 35. tel: 133-7915, telex: 22 4732, telefax: 113-5845.)

TELEVIDEO KIADÓ

Életközösségek és azok felépítése

Többkönyvű biológiaóra a könyvtárban

Az általános iskolai tanterv kevés ökológiai ismeretet nyújt. A társadalmi igényeknek megfelelően ma már szükséges a tanulók mélyebb ökológiai szemléletmódjának kiala-